

BLIK OP BOIJL

De nalatenschap van Juffrouw Alberdina Henderika de Jong (1881-1951)

deel 2 (1932-1951)

Verhuizing

In de vorige Bijpraoten heeft u kunnen lezen dat Alberdina in 1932 haar werk moest opgeven wegens lichamelijke gebreken en dat ze voor een belangrijke keuze komt te staan. In Boijl blijven wonen, naar Harlingen terug of naar Haarlem, waar zus Antje woont.

Ze besluit in Boijl te blijven. De beslissing die daar op volgt, is bijzonder: ze verkoopt haar huis! Voor 2100 gulden mag Wessel Jans Menger zich de nieuwe eigenaar noemen. Hij gaat vanuit Boijlerweg 90 zijn autovracht-onderneming runnen. In het koopcontract staan een paar bedingen: het zomerhuisje in de tuin, zit niet bij de koop in, net als twee dennenbomen en enkele tuinplanten.

Tussen het postkantoor van familie Hoekstra (nummer 80) en het café van Otter (huidige nummers 74 en 76) pacht ze in december 1932 een stuk grond van de kerk: eeuwigdurende erfpacht voor 30 gulden per jaar. Als het pachtcontract gesloten wordt, heeft ze er al een huis op gebouwd. Van locatie Boijlerweg 90 naar 78. Waarom deze stap? Ik heb er geen antwoord op kunnen vinden.

Natuurlijk redt de gehandicapte juf het niet zonder hulp. In dit nieuwe huis komt Wypkje Hoogeveen (17 jaar oud) haar bijstaan. Alberdina is heel blij met Wypkje, die zich van hulp in de huishouding zal ontwikkelen tot wat wij nu "mantelzorger" noemen.

Ook de familie van Alberdina is zeer gelukkig met de goede zorgen. Familie Marks (Boijlerweg 99) heeft nog ansichtkaarten in bezit die naar Wypkje gestuurd zijn. O.a. een felicitatie voor "uwe belijdenis" uit 1938 (bovenste) en een felicitatie voor haar 10-jarig dienstverband in 1942 (onderste).

Wypkje is natuurlijk niet alleen maar de hulp van de juf. Ze is een jonge vrouw met een eigen leven. Ze wordt verliefd. Hendrik Marks, die in de boerderij tegenover de school woont, is de gelukkige. 14 jaar al is Wypkje in dienst bij De Jong als het stel trouwt (1946). Ze is inmiddels onmisbaar voor Alberdina en als je daar de naoorlogse woningnood aan toevoegt, is er sprake van een winwinsituatie als de jonggehuwden bij Alberdina komen inwonen.

En zo kan Alberdina, die altijd ongehuwd en kinderloos is gebleven toch nog genieten van baby-

en peutergeluk, want in 1947 (Alberdina is 66 jaar) wordt op Boijlerweg 78 een jongetje geboren: Anne Marks. Helaas, er is geen foto van de juf samen met kleine Anne.

In een invalidenwagentje

In 1950 gaat de gezondheid van Alberdina hard achteruit. Ze beseft dat het tijd wordt om haar zaken

op orde brengen. Ze zou graag haar huis over doen aan Hendrik en Wypkje, maar ja, de erfpacht is zo geregeld dat de kerk recht van eerste koop heeft...

Alberdina schrijft een verzoek om van dit recht af te zien. Op zaterdag 10 juni 1950 houdt het kerkcollege er een vergadering over en stemt ermee in. Een maand later zitten Alberdina (ziek) en Hendrik bij de notaris. In het koopcontract wordt geregeld dat juf recht van inwoning houdt zolang het stel er woont.

Als in juli 1950 wordt gevierd dat de school 50 jaar bestaat, is Alberdina te ziek om mee te doen aan de feestelijkheden. Na de plechtigheid bij het graf van meester Mulders brengen ze haar thuis een kleine bloemenhulde.

Hendrik en Wypkje moeten het gekochte huis eind december 1950 betalen, maar dan woont onze juf al niet meer in Boijl... Ze is naar Putten (Gelderland) gebracht (naar een verpleeghuis, of familie?) 8 maart 1951 overlijdt ze daar, zeventig jaar oud. Ze wordt in Boijl begraven.

Herinneringen

Als ze met haar karretje door het dorp ging, had ze vaak snoepjes bij zich. Kinderen konden er een krijgen, maar helemaal gratis was dat niet. Juf wilde eerst graag een liedje horen.

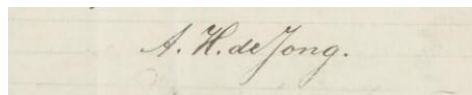
Kleine kinderen vonden dat nog wel leuk, maar de grotere maakten zich snel uit de voeten als ze haar in de verte zagen aankomen...

Rient Menger weet te vertellen dat zijn moeder haar een lieve juf vond.

Als een jongetje naar "het gemak" moest, waren er soms wat knoopjes die losgemaakt moesten worden. Juf boog zich vanachter haar lessenaar wat naar voren en vroeg: "Ken je 't redde?"

Alberdina bleef haar opvoedende taak tot het laatst vervullen. Ze zat veel voor het raam de straat wat over te kijken. Als er kinderen langs renden die hun klompen hadden uitgetrokken, tikte ze vinnig op het glas: klompen aan! Tja, kousen stoppen zal geen liefhebberij van de moeders geweest zijn.

Annie Riemersma-Hoogeveen reageerde via Facebook op de eerste Blik op Boijl over juffrouw De Jong: *"Ik kan me haar nog heel goed herinneren. We woonden tegenover elkaar. Als kinderen hebben wij wel eens een boodschap voor haar moeten doen. Dan tikte ze aan het raam, want daar zat ze altijd en dan moesten we binnen komen. Ik vond het niet prettig. Heel sinister, donker en dan zat zij in de rolstoel aanwijzingen te geven."*

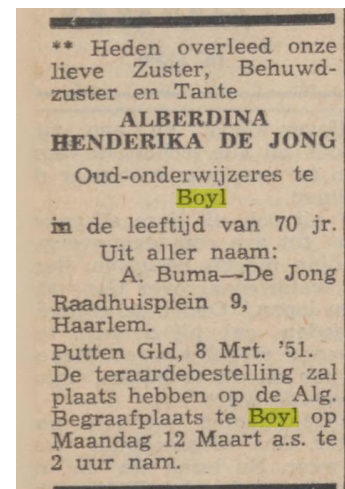
Tot slot: de nalatenschap

Alberdina de Jong: vijftig jaar lang heeft ze in Boijl gewoond; altijd gezien en benaderd als schooljuf. Ze zal niet vaak met haar voornaam aangesproken zijn; het heeft wel iets eenzaam. Van levenslustige, actieve, jonge vrouw tot min of meer aan huis gekluisterde bejaarde.

Maar ze heeft het dorp verrijkt met twee huizen, een toneelvereniging, een meisjesvereniging en een zondagschool. Wie zegt haar dat na?

Met dank aan familie Marks voor het beschikbaar stellen van privé materiaal en aan familie Derks voor hun duik in de kerkelijke archieven.

Namens Werkgroep archief Boijl, Sjoukje Schlepers-Bergsma

** Heden overleed onze lieve Zuster, Behuwdzuster en Tante
ALBERDINA HENDERIKA DE JONG
Oud-onderwijzeres te **Boijl**
in de leeftijd van 70 jr.
Uit aller naam:
A. Buma—De Jong
Raadhuisplein 9,
Haarlem.
Putten Gld, 8 Mrt. '51.
De teraardebestelling zal plaats hebben op de Alg. Begraafplaats te **Boijl** op Maandag 12 Maart a.s. te 2 uur nam.